

Mecanismul Independent de Raportare

Analiza Planului de Acțiune:
Romania 2022–2024

Open
Government
Partnership

Independent
Reporting
Mechanism

Introducere

În luna ianuarie 2021, Mecanismul Independent de Raportare (IRM) a implementat noile produse rezultate din procesul IRM de Reactualizare.¹ Noua abordare se bazează pe învățăminte trase din peste 350 de evaluări independente, exigente, bazate pe dovezi concrete, efectuate de IRM, precum și pe aportul comunității OGP. IRM urmărește să prezinte produse simple, oportune, adecvate scopului și orientate spre rezultate, care să contribuie la învățare și responsabilitate în momentele-cheie ale ciclului planului de acțiune al OGP.

Produsele IRM sunt:

- **Rezumatul co-creării:** expunând lecțiile învățate din planurile de acțiune anterioare, rezumatul servește unui scop de învățare, și informează în ceea ce privește planificarea și de proiectarea co-creării.
- **Analiza planului de acțiune:** O analiză tehnică rapidă și independentă a caracteristicilor planului de acțiune și a punctelor forte și a provocărilor identificate de IRM pentru a contribui la un proces de implementare mai puternic.
- **Raport privind rezultatele:** O evaluare globală a implementării, care se concentrează pe rezultatele la nivel de practici și pe modul în care au loc schimbările. De asemenea, verifică respectarea normelor OGP și informează asupra responsabilității și învățării pe termen mai lung. Acest produs a fost implementat într-o fază de tranziție în 2022, începând cu planurile de acțiune care au încheiat implementarea la 31 august 2022. Rapoartele privind rezultatele sunt prezentate în termen de până la patru luni de la încheierea ciclului de implementare.

Acest produs constă într-o revizuire IRM a planului de acțiune al României pentru 2022-2024. Planul de acțiune cuprinde 10 angajamente. Această revizie pune accentul pe analiza capacității planului de acțiune de a contribui la implementare și de a da rezultate. Pentru datele privind fiecare angajament în parte, a se vedea anexa 1. Pentru detalii privind metodologia și indicatorii utilizați de IRM pentru această analiză a planului de acțiune, a se vedea secțiunea III.

¹ "IRM Reactualizare," Parteneriatul pentru o Guvernare Deschisă, accesat la 9 noiembrie 2022, <https://www.opengovpartnership.org/process/accountability/about-the-irm/irm-refresh/>.

Cuprins

Secțiunea I: Prezentare generală a Planului de acțiune 2022-2024	2
Secțiunea II: Angajamente promițătoare din Planul de Acțiune al României 2022-2024	5
Secțiunea III. Metodologie și Indicatori IRM	20
Anexa 1. Date privind fiecare angajament în parte	23
Anexa 2: Co-crearea planului de acțiune	25

Secțiunea I: Prezentare generală a Planului de acțiune 2022-2024

Cel de-al șaselea plan de acțiune al României conține trei angajamente promițătoare, inclusiv, pentru prima dată, accesul la justiție pentru victimele violenței bazate pe gen. Celelalte două angajamente promițătoare continuă reformele în curs ale OGP, în timp ce planul de acțiune abordează, de asemenea, noi domenii, inclusiv transparența sectorului extractiv și bugetarea participativă. Implementarea ar putea beneficia de un angajament specific al societății civile, precum și de o colaborare între angajamente, cum ar fi publicarea unor seturi de date cu valoare ridicată.

Cel de-al șaselea plan de acțiune al României este format din zece angajamente, dintre care jumătate se bazează pe angajamente din planurile anterioare² și acoperă domenii în care România și-a manifestat un interes de lungă durată, cum ar fi de-birocratizarea, transparența fondurilor naționale de investiții și datele deschise. Printre noile domenii se numără bugetarea participativă, protecția mediului, accesul la justiție pentru victimele violenței de gen, egalitatea de gen în procesul decizional și aderarea la Inițiativa privind transparența în industriile extractive (EITI). Multe angajamente se aliniază strategiilor politice naționale, programelor Uniunii Europene (UE) și finanțării internaționale, ceea ce va ajuta agențiile de implementare să le realizeze³. Al șaselea plan de acțiune este similar în ceea ce privește nivelul său de ambiție cu cel de-al cincilea plan, majoritatea angajamentelor constituind pași înainte pozitivi, dar modeste.

Procesul de co-creare organizat de Secretariatul tehnic al OGP al Secretariatului General al Guvernului (SGG), s-a desfășurat online în perioada februarie - mai 2022.⁴ Acesta a oferit instituțiilor publice și organizațiilor societății civile (OSC/ONG) posibilitatea de a prezenta propuneri și de a lucra împreună prin intermediul acestora. În urma unei cereri de propuneri din partea instituțiilor publice și a părților interesate din cadrul Forumului multipartit (MSF) [Comitetul Național de Coordonare (CNC)], Secretariatul tehnic al OGP a centralizat propunerile (74 în total) pentru deliberări ulterioare.⁵ Au fost organizate reuniuni comune pentru a discuta propunerile în detaliu. Secretariatul tehnic al OGP a elaborat planul de acțiune în urma acestor reuniuni, iar proiectul a fost pus la dispoziția publicului pentru consultare publică.⁶

LA PRIMA VEDERE

Participând din: 2011
Planul de acțiune analizat: 2022–2024
Produs IRM: Analiza Planului de Acțiune
Număr de angajamente: 10

Rezumat al angajamentelor:
Angajamente privind guvernarea deschisă: 10
Angajamente cu potențial substanțial de realizare: 2 (20%)
Angajamente promițătoare: 3

Domenii de practici:
Reportate din planurile de acțiune anterioare:

- De-birocratizare
- Bunuri sechestrate
- Fondurile naționale de investiții
- Participarea publicului la procesul decizional
- Date deschise

Emergente în actualul plan:

- Egalitatea de gen
- Protecția mediului
- Bugetarea participativă
- Accesul la justiție
- Industrii extractive

Conformitatea cu cerințele minime ale OGP pentru co-creare:

S-a acționat în conformitate cu procesul OGP: Da

Mai multe propuneri ale OSC sunt prezentate în planul de acțiune. Asociația Expert Forum (EFOR) a propus Angajamentul 6 privind transparența fondurilor naționale de investiții, prezentat în cel de-al treilea plan de acțiune consecutiv al României (din cauza implementării lente). Între timp, Centrul pentru Inovare Publică a propus aderarea la EITI (Angajamentul 10) și implementarea noii legislații a României privind datele deschise (inclusă în Angajamentul 7). În plus, în comparație cu planul de acțiune anterior, al șaselea plan a prezentat propuneri din partea organizațiilor societății civile și a instituțiilor guvernamentale care nu au mai fost până acum implicate în procesul OGP. Cu toate acestea, multe propuneri ale OSC nu au fost înaintate, inclusiv priorități pe termen lung, cum ar fi creșterea transparenței finanțării partidelor politice, achizițiile publice și activitățile întreprinderilor de stat.⁷ Prin urmare, planul de acțiune a reflectat în mare măsură reformele guvernamentale în curs. Deși SGG a publicat raționamentul care a stat la baza respingerii propunerilor, părțile interesate intervievate de guvern și de OSC au remarcat un grad de dificultate în a ajunge la un acord privind care anume dintre aceste propuneri să fie incluse în planul de acțiune.⁸ În perspectivă, următoarele planuri de acțiune reflectă mai bine prioritățile OSC, în special prin alocarea a mai mult timp în procesul de co-creare pentru a discuta propunerile lor. Acest lucru ar putea crește interesul OSC-urilor din România de a-și continua implicarea în procesul OGP.

IRM consideră că trei dintre angajamente sunt promițătoare. Angajamentul 6 urmărește să publice date privind implementarea a două surse majore de finanțare pentru dezvoltarea locală. Acest angajament ar putea ajuta organizațiile societății civile și jurnaliștii să urmărească îndeaproape implementarea proiectelor de dezvoltare locală finanțate prin aceste surse și să semnaleze orice posibilă corupție în utilizarea acestora. Angajamentul 7 implementează legea recent adoptată care reglementează publicarea datelor deschise. Acesta va instituționaliza implicarea OSC în determinarea seturilor de date cu valoare ridicată pentru publicarea viitoare, va implementa un principiu "deschis prin concept și implicit" în întreaga administrație publică și va oferi publicului cursuri de formare cu privire la competențele în materie de date.

Angajamentul 9 va oferi surse unificate de informații pentru a ajuta femeile care sunt victime ale violenței bazate pe gen, precum și un barometru național privind violența domestică care ar putea informa politicile publice și activismul civic în această privință. Alte angajamente, deși modeste în ceea ce privește domeniul lor de aplicare, ar putea, de asemenea, să înregistreze rezultate puternice dincolo de ciclul planului de acțiune. Printre acestea se numără un program-pilot privind bugetarea participativă (angajamentul 2), o bază de date privind recuperarea datoriiilor (angajamentul 4) și aderarea la EITI (angajamentul 10). Va fi important să ne asigurăm că organizațiile societății civile sunt direct implicate în implementarea acestor angajamente, nu doar în monitorizarea implementării. IRM recomandă agențiilor de implementare să caute sinergii între diferitele angajamente, în special în ceea ce privește angajamentele care prevăd publicarea datelor deschise.

² "Romania Action Plan 2022-2024", Open Government Partnership, last modified 25 July 2022, <https://www.opengovpartnership.org/documents/romania-action-plan-2022-2024/>.

³ Examples include Commitment 3 with the 2021–2025 National Anticorruption Strategy, and Commitments 8 and 9, with the 2022–2027 National Strategy on Promoting Equal Opportunities and Treatment Between Women and Men and Preventing and Combating Domestic Violence.

⁴ "Calendar elaborare PNA 2022–2024," Parteneriatul Pentru Guvernare Deschisă, modificat la 1 februarie 2022, <https://ogp.gov.ro/nou/calendar-2022/>.

⁵ Pentru lista completă a propunerilor din partea societății civile și a instituțiilor guvernamentale, a se vedea: <https://ogp.gov.ro/nou/propuneri-primite-2022/>

⁶ "Dezbaterem împreună Planul Național de Acțiune OGP 2022–2024," Parteneriatul Pentru Guvernare Deschisă, <https://ogp.gov.ro/nou/2022/05/16/lansarea-celei-de-a-doua-etape-de-consultare-privind-pna-2022-2024/>.

⁷ Alte priorități ale societății civile care nu au fost preluate au inclus și dezvoltarea platformei e-consultare.gov.ro și a guvernării deschise la nivel local. Vedeți: <https://ogp.gov.ro/nou/propuneri-primite-2022/>

⁸ Cornel Călinescu și Anca-Luminița Stroe (Agenția Națională de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate (ANABI)), intervievați de IRM, 4 noiembrie 2022; Dan Bugariu (Președinte al Asociației Smart City și Membru al Comitetului Național 2020-2022), interviuat de, 14 Septembrie 2022; și Larisa Barac (Punct de Contact al Parteneriatului Pentru Guvernare Deschisă (POC) în România), interviuat de IRM, 13 septembrie 2022.

Secțiunea II: Angajamente promițătoare din Planul de Acțiune al României 2022-2024

Următoarea analiză vizează cele trei angajamente pe care IRM le-a identificat ca având potențialul de a obține cele mai promițătoare rezultate. Angajamentele promițătoare abordează un domeniu de politică important pentru părțile interesate sau pentru contextul național. Acestea trebuie să fie verificabile, să aibă o un caracter guvernamental deschis și să aibă un potențial modest sau substanțial de rezultate. Această revizuire oferă, de asemenea, o analiză a provocărilor, oportunităților și recomandărilor pentru a contribui la procesul de învățare și implementare a acestui plan de acțiune.

Tabelul 1. Angajamente promițătoare

Angajamente promițătoare
6. Creșterea transparenței în ceea ce privește alocările naționale de investiții: Acest angajament va pune la dispoziția publicului, în formate deschise, date relevante privind implementarea principalelor două fonduri naționale de infrastructură locală ale României
7. seturilor de date deschise: Acest angajament se va adăuga la implementarea legislației române privind datele deschise, prin implicarea societății civile în a identifica seturi de date cu valoare ridicată, de a implementa un principiu "deschis prin definiție și implicit" și de a crește nivelul de alfabetizare a cetățenilor în materie de date.
9. Asigurarea accesului la justiție pentru victimele violenței domestice și de gen: Acest angajament va crea și disemina o metodologie unificată pentru a ajuta victimele violenței domestice și bazate pe gen și va oferi un barometru care va măsura și va oferi informații cu privire la diferitele dimensiuni ale violenței împotriva femeilor în România.

Angajamentul 6: Creșterea transparenței privind alocările naționale de investiții

Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, Asociația Expert Forum

Pentru o descriere completă a angajamentului, a se vedea angajamentul 6 din planul de acțiune al României pentru perioada 2022-2024 [aici](#).

Context și obiective

Propus de EFOR, acest angajament are ca scop îmbunătățirea transparenței în implementarea a două programe de dezvoltare locală gestionate de Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației (MDLPA): Planul Național de Dezvoltare Locală⁹ (Programul Național de Dezvoltare Locală (PNDL)) și Programul Anghel Saligny.¹⁰ Începând cu 2013¹¹, PNDL a fost principalul instrument al guvernului român de alocare a fondurilor pentru dezvoltare locală.¹² Principala țintă de investiții a PNDL sunt zonele rurale, unde trăiește aproximativ jumătate din populația națională.¹³ MDLPA a implementat programul în două etape (care au fost prelungite de mai multe ori): PNDL I (2015-2023) și PNDL II (2017-2022). Potrivit cifrelor oficiale, până în martie 2022, guvernul a alocat în total 34,68 miliarde RON (7 miliarde USD) pentru peste 6.000 de proiecte de infrastructură.¹⁴ Între timp, în 2021, guvernul a creat Programul Anghel Saligny, cu un buget de 50 miliarde RON (10 miliarde USD) pentru perioada 2021-2028.¹⁵ Scopul programului este de a moderniza comunitățile locale prin investiții în infrastructură, cum ar fi drumuri, canalizare, stații de tratare a apei și rețele de distribuție a gazelor naturale.¹⁶

Implementarea PNDL a fost pusă sub semnul întrebării în România.¹⁷ În 2021, un raport al Curții de Conturi a arătat o lipsă de disciplină în rândul administrațiilor locale și naționale în ceea ce privește gestionarea proiectelor PNDL.¹⁸ Potrivit EFOR, există o gestionare defectuoasă persistentă în ceea ce privește proiectele PNDL.¹⁹ EFOR transmite că administrația publică prioritizează în mod frecvent acordarea de fonduri administrațiilor locale aparținând aceluiași partid cu guvernul național,²⁰ și că fondurile sunt adesea folosite pentru a angaja contractanți conectați politic.²¹ Potrivit unui raport EFOR, în octombrie 2021, indiciile de clientelism în alocarea fondurilor pentru autoritățile locale au atins un nivel maxim raportat la ultimii 15 ani.²² În plus, lipsa datelor privind nivelurile de finalizare a proiectelor sau criteriile de eligibilitate pentru finanțare îngreunează semnalarea de către organizațiile societății civile a neregulilor și a posibilelor fraude.²³ EFOR susține, de asemenea, că modul în care a fost conceput Programul Anghel Saligny nu a abordat deficiențele identificate în PNDL, în special lipsa auditurilor performanței și a mecanismelor de evitare a fraudei.²⁴

În prezent, baza de date MDLPA privind investițiile (<https://investitii.mdlpa.ro>) nu este publică.²⁵ Cu toate acestea, MDLPA publică informații de bază despre PNDL, cum ar fi localitățile vizate, descrierile proiectelor și sumele alocate, ambele pe site-ul său web²⁶ și pe portalul național de date deschise.²⁷ În ceea ce privește Programul Anghel Saligny, EFOR consideră că Ordonanța de Urgență 95/2021, care a creat programul, nu răspunde în totalitate nevoii de publicare a criteriilor utilizate de administrația centrală pentru alocarea fondurilor.²⁸ Spre deosebire de datele privind PNDL, datele disponibile privind Programul Anghel Saligny includ mai multe elemente, cum ar fi o listă completă a cererilor de finanțare,²⁹ și un număr unic de identificare pentru fiecare proiect, pentru a ajuta la urmărirea implementării sale.³⁰

România a inclus angajamente în jurul PNDL în ultimele sale două planuri de acțiune. Angajamentul pentru perioada 2018-2020 a vizat deschiderea mai multor date privind PNDL și organizarea unei consultări publice privind transparența, eficiența și evaluarea PNDL.³¹ Cu toate acestea, concretizarea a fost limitată.³² Angajamentul pentru perioada 2020-2022 a vizat examinarea mecanismelor de guvernare ale PNDL, creșterea disponibilității datelor și consolidarea dialogului public cu privire la implementarea programului.³³ Organizațiile societății civile au subliniat că aceste angajamente au fost oarecum eficiente în a promova o mai mare transparență în ceea ce privește utilizarea acestor fonduri, deși succesul a fost limitat. Așa cum s-a exprimat EFOR, dificultățile constau într-o lipsă de publicare sistematică a datelor din motive politice.³⁴ Deși organizațiile societății civile au primit date solicitate de la guvern, datele nu sunt publicate într-un format coerent, așa cum s-a planificat în cadrul angajamentelor anterioare.³⁵

Prezentul angajament vine în urma eforturilor anterioare privind transparența PNDL, acoperind în același timp, pentru prima dată, Programul Anghel Saligny. MDLPA va publica periodic și sistematic date relevante privind implementarea esențială a celor două etape pe PNDL și pe Programul Anghel Saligny pe site-ul său web și pe data.gov.ro. Aceste seturi de date vor acoperi listele de proiecte aprobate, criteriile aplicate, listele de achiziții și furnizori, datele de decontare, listele proiectelor finalizate, informațiile despre proiectele în care au fost identificate nereguli penale și "orice alte informații care pot fi făcute publice și sunt relevante".³⁶ De asemenea, va analiza dezvoltarea unui mecanism deschis de exportare a datelor, sau a unui sistem de tip interfață de programare a aplicațiilor (API) pentru a extrage datele din platformă.³⁷ Angajamentul este clar focalizat pe guvernarea deschisă, deoarece urmărește să îmbunătățească accesul publicului la informații privind implementarea principalelor fonduri naționale de investiții. MDLPA va organiza, de asemenea, o întâlnire publică privind

implementarea Programului Anghel Saligny, făcând ca angajamentul să fie relevant pentru participarea civică. Potrivit EFOR, o discuție pe teme tehnice a avut deja loc la 16 noiembrie 2022 și, în cadrul acestei reuniuni și al altora, se discută ce, cum și când va publica guvernul informațiile relevante.³⁸

Potențial de rezultate – Substanțial

Acest angajament ar putea îmbunătăți considerabil transparența finanțării investițiilor naționale majore, care au un impact crucial asupra vieții a milioane de români (în special în zonele rurale).³⁹ IRM consideră că potențialul de rezultate este substanțial, deoarece ar putea îmbunătăți fundamental operațiunile unei surse cheie de finanțare pentru dezvoltarea locală în România. Acesta acoperă două programe majore care, combinate, reprezintă aproximativ 80 miliarde RON (aproximativ 17 miliarde USD), care se întind pe o perioadă de 13 ani, și care au fost suspectate public. Doar o mai mare transparență este adesea insuficientă pentru a aborda corupția și gestionarea defectuoasă remarcate de OSC-urile și mass-media din România. Cu toate acestea, acest angajament va face ca proiectele să fie mai ușor de urmărit și mai transparente încă de la început (de exemplu, să identifice întârzierile nejustificate, să atenueze riscul de creștere artificială a prețurilor sau să crească capacitatea organizațiilor societății civile și a autorităților de a detecta potențialele fraude). Noile date vor permite organizațiilor societății civile, jurnaliștilor și altor părți interesate, să monitorizeze mai îndeaproape aceste investiții și să semnaleze mai îndeaproape potențialele utilizări abuzive. În special, publicarea acestor noi seturi de date ar putea ajuta EFOR să implementeze mecanisme de monitorizare a proiectelor de dezvoltare anterioare și actuale, cum ar fi calcularea standardelor de cost pentru lucrări sau publicarea de analize pentru a identifica motivele întârzierilor în implementarea lor.⁴⁰

Oportunități, provocări și recomandări în timpul implementării

Acest angajament poate îmbunătăți considerabil transparența fondurilor publice de investiții din România și este susținut de EFOR, care a priorizat în mod constant zona de includere în planurile de acțiune OGP ale României. Cu toate acestea, succesul său va depinde în cele din urmă de nivelul de interes al MDLPA de a merge mai departe cu activitățile. Există riscul ca implementarea să stagneze, la fel ca în cazul angajamentului pentru perioada 2018-2020, care a condus la publicarea anumitor seturi de date, dar nu a reușit să le deschidă pe cele considerate cele mai relevante de către organizațiile societății civile.⁴¹ Pentru ca acest angajament să obțină rezultatele scontate, IRM recomandă următoarele:

- **Căutarea unui rol mai solid pentru organizațiile societății civile și pentru mass-media în timpul implementării.** Deși EFOR deține experiență în ceea ce privește sprijinirea implementării acestui angajament, implicarea unei game mai largi de părți interesate ale OSC și a mass-mediei ar putea asigura o implementare mai eficace. Acest lucru ar putea fi realizat prin implicarea unui număr mai mare de organizații ale societății civile care lucrează în domeniul transparenței și al combaterii corupției pe parcursul întregii implementări (de exemplu, în prioritizarea câmpurilor de date care trebuie publicate). În plus, odată ce datele sunt publicate, jurnaliștii de investigație ar putea fi esențiali pentru generarea de povești și informații prin utilizarea datelor nou lansate și diseminarea rezultatelor. În sens mai larg, participarea diversilor actori civici la implementarea angajamentului le-ar oferi oportunități de coordonare mai eficiente a utilizării datelor nou lansate. MDLPA și EFOR pot oferi cursuri de instruire mass-mediei locale cu privire la modul de utilizare a datelor nou disponibile în activitatea lor. EFOR a lansat, de asemenea, un ghid interactiv accesibil publicului, intitulat "Detectorul de bani

publici", care integrează informații despre modul în care se formează bugetele, modul în care sunt aprobate investițiile și modul în care sunt cheltuiți banii publici⁴². EFOR a organizat deja training-uri în toată țara cu activiști și jurnaliști locali, cu sesiuni dedicate (în septembrie 2022) privind modul de utilizare a datelor din acest ghid, cu accent pe Programul PNDL și Anghel Saligny⁴³.

- **Crearea de sinergie cu planul de integritate al MDLPA.** În decembrie 2021, guvernul României a adoptat o nouă strategie anticorupție 2021-2025 care prevede adoptarea de către toate instituțiile și autoritățile publice centrale și locale a unei agende de integritate organizațională.⁴⁴ MDLPA este responsabil pentru creșterea integrității și reducerea riscurilor de corupție în administrația publică locală⁴⁵, ceea ce se reflectă și în planul de integritate al ministerului.⁴⁶ În plus, planul stabilește necesitatea de a institui proceduri de transparență și de publicare a datelor cu privire la alocarea fondurilor din programele naționale de investiții. Fuzionarea eforturilor acestui angajament de publicare a datelor cu aceste proceduri de integritate poate contribui la obligativitatea acestora pentru minister.
- **Adăugarea de date specifice la lista seturilor de date cu valoare ridicată care urmează să fie publicate obligatoriu.** Angajamentul 7 al acestui plan de acțiune prevede implementarea Legii 179 privind datele deschise. Una dintre activitățile sale va fi identificarea potențialelor seturi de date cu valoare ridicată care urmează a fi publicate pe data.gov.ro, care în prezent nu sunt incluse în prevederile Legii 179. Datele privind fondurile de dezvoltare locală se încadrează pe lista seturilor de date cu valoare ridicată incluse la punctul 4 din anexa la Legea 179, în categorii precum date privind achizițiile publice, alocarea banilor publici sau cheltuielile publice efectuate la nivel local. Cu toate acestea, datele privind subiecte precum criteriile aplicate pentru aprobările proiectelor sau proiectele în care au fost identificate nereguli penale pot fi adăugate pe listă.
- **Dezvoltarea unui mecanism prin care cetățenii să semnaleze o posibilă utilizare abuzivă a fondurilor publice (de exemplu, portalul de reclamații sau mecanismele avertizorilor de integritate).** MDLPA ar putea încuraja în continuare participarea și responsabilitatea publicului prin dezvoltarea unor mecanisme sau orientări pentru ca utilizatorii să raporteze potențialele cazuri de corupție și de utilizare abuzivă a fondurilor publice. Acest mecanism ar putea fi adăugat direct pe portalul național de date deschise și pe site-ul MDLPA sau ar putea fi separat.
- **Extinderea listei de seturi de date care urmează să fie publicate de MDLPA pentru ambele programe.** În Raportul IRM de proiectare a planului de acțiune al României pentru perioada 2018-2020, EFOR a sugerat anumite informații despre PNDL pe care MDLPA le poate prioritiza în vederea publicării.⁴⁷ Aceasta a constat în următoarele: metodologia de selecție pentru proiectele propuse de administrația publică locală (adică, criteriile utilizate în selecționarea proiectelor concurente); lista administrațiilor locale care au solicitat finanțare în cadrul PNDL, dar nu au primit-o; nota oficială de justificare pe care administrațiile publice locale au înaintat-o pentru a primi finanțare; și o listă a achizițiilor publice efectuate de administrațiile locale pentru cheltuirea fondurilor naționale de investiții. În timp ce MDLPA a făcut publică lista completă a administrațiilor locale care au depus propuneri de finanțare pentru Programul Anghel Saligny (dar nu și pentru PNDL), ministerul nu a considerat și restul sugestiilor. Acestea ar putea fi adăugate la lista de date specifice pentru publicare.

Angajamentul 7: Publicarea seturilor de date deschise

Secretariatul General al Guvernului, Autoritatea pentru Digitalizarea României

Pentru o descriere completă a angajamentului, a se vedea Angajamentul 7 din planul de acțiune al României pentru perioada 2022-2024 [aici](#).

Context și obiective

România a inclus în mod constant angajamente privind datele deschise în planurile sale de acțiune OGP.⁴⁸ Prezentul angajament a fost propus de Centrul pentru Inovare Publică, precum și de SGG și Autoritatea pentru Digitalizarea României (ADR). SGG și SAL sunt instituțiile responsabile cu implementarea și monitorizarea cadrului juridic adoptat de România privind datele deschise recent.⁴⁹

Portalul de date deschise al României (data.gov.ro) în prezent, are 3.044 de seturi de date de la 116 instituții ale statului. Barometrul "Open Data" a oferit României un scor de 43, peste media globală de 34.⁵⁰ Țara are un scor mare în ceea ce privește sprijinul pentru reutilizarea datelor și accesibilitatea datelor, dar unul scăzut în ceea ce privește disponibilitatea principalelor date anticorupție, cum ar fi proprietatea efectivă și utilizarea terenurilor. Între timp, Raportul privind datele deschise în Europa din 2021 al Portalului European de Date a clasat România pe locul 22 în ceea ce privește practicile de date deschise în UE-27, ceea ce a menținut țara la statutul de "adept".⁵¹ Acest raport a remarcat un rol activ jucat de echipa portalului național de date în facilitarea asistenței cu instituțiile naționale și locale și cu reutilizatorii de date. Cu toate acestea, România a avut rezultate slabe în ceea ce privește cadrul de politici și structurile de guvernanță pentru datele deschise.

În cadrul acestui angajament, SGG și ADR urmăresc să implice organizațiile societății civile în implementarea legislației privind datele deschise, precum și să identifice principalele seturi de date cu valoare ridicată pentru publicare. În 2022, România a transpus în legislația națională Directiva UE 2019/1024 privind datele deschise și reutilizarea informațiilor din sectorul public⁵², un angajament în planul de acțiune 2020-2022.⁵³ Între timp, Legea 179 (adoptată în iunie 2021) a oferit României un cadru normativ pentru realizarea unei politici cuprinzătoare privind datele deschise, pe care acest angajament o va implementa. Capitolul V din Legea 179 prevede o listă de categorii pentru seturi de date cu valoare ridicată, care reflectă Directiva UE 2019/1024, care poate fi extinsă prin ADR.

Angajamentul prevede o colaborare sporită între SGG și ADR cu editorii și utilizatorii de date reali și potențiali. SGG și ADR vor organiza grupuri de lucru cu OSC-uri pentru a discuta implementarea Legii 179 și pentru a ajuta guvernul să identifice noi seturi de date de mare valoare care nu au fost incluse în anexa legii. Foarte important, angajamentul presupune asigurarea aplicării unui principiu "deschis implicit și prin concept" pentru agențiile publice, așa cum este stabilit la articolele 8 și 13 din Legea 179. Implementarea Legii 179 se va adăuga la publicarea seturilor de date nelansate anterior, în timp ce noi surse vor fi identificate cu OSC-urile prin intermediul grupurilor de lucru. Angajamentul implică, de asemenea, organizarea de cursuri de formare pentru public și organizațiile societății civile în ceea ce privește reutilizarea datelor deschise. Obiectivul angajamentului unui guvernului deschis este axat pe valorile transparenței și participării civice.

Potențial de rezultate – Substanțial

IRM consideră că acest angajament are un potențial substanțial de rezultate. Deși România a avut angajamente privind datele deschise în planurile de acțiune anterioare, acestea s-au concentrat în principal pe publicarea seturilor de date pe o bază ad-hoc. Conform angajamentului actual, în premieră, România va implementa un cadru legal concret privind datele deschise (Legea 179/2022) care se aplică în întreaga administrație publică. Angajamentul prevede o cerință "deschisă prin concept și implicit" în întregul sector public românesc, care ar putea schimba activitatea ca de obicei în practicile de date deschise din țară. Spre deosebire de angajamentele anterioare, grupurile de lucru se vor concentra acum pe implementarea unui cadru juridic concret (Legea 179/2022). Acestea se vor concentra, de asemenea, pe dezvoltarea abordărilor interinstituționale necesare pentru a asigura aplicarea unui principiu "deschis implicit și prin concept" pentru întreaga administrație publică.⁵⁴

Angajamentul urmărește, de asemenea, să abordeze lipsa competențelor digitale și a reutilizării datelor în rândul populației, care este esențială pentru dezvoltarea socioeconomică ulterioară. Grupurile de lucru formate din comunitatea de date deschise și instituțiile publice vor supraveghea implementarea cadrului legal și a principiului "deschis prin concept și implicit". Angajamentul implică, de asemenea, cursuri de formare privind dezvoltarea competențelor de utilizare a datelor în rândul comunității utilizatorilor și al sectorului public, care este de o importanță majoră pentru țară, după cum arată cel mai recent indice al economiei și societății digitale (DESI) realizat de Comisia Europeană.⁵⁵ Guvernul consideră că dezvoltarea competențelor digitale în sectorul public este esențială pentru a promova digitalizarea țării și pentru aderarea acesteia la Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE).⁵⁶

În 2015, România a aprobat o Strategie Națională pentru o Agendă Digitală, care a stabilit priorități axate pe utilizarea tehnologiei pentru dezvoltarea socială și economică în domenii cheie. Această strategie a inclus datele deschise ca linie strategică de lucru și s-a axat pe încurajarea publicării datelor prin stabilirea unor standarde comune și concentrarea publicării în cadrul unui portal unic de date.⁵⁷ În 2021, pe baza acestei strategii, guvernul român a adoptat o politică publică în e-guvernare, care a stabilit o foaie de parcurs pentru digitalizarea serviciilor publice. Printre măsurile-cheie ale acestei politici, sunt prevăzute dezvoltarea sistemelor critice de tehnologie a informației (IT), precum și a altor sisteme informatice asociate cu sectoare-cheie de intervenție publică. Politica consideră că datele deschise, standardizate, care ar trebui să țină seama de nevoile cetățenilor și ale întreprinderilor, sunt esențiale pentru aceste măsuri. Acest lucru, la rândul său, va favoriza procesul decizional guvernamental și dezvoltarea de proiecte bazate pe inteligență artificială.⁵⁸

Oportunități, provocări și recomandări în timpul implementării

Acest angajament urmează o linie de peste un deceniu în care guvernul român a avansat constant datele deschise ca o modalitate pentru societate și instituții de a crea valoare. Cu toate acestea, astfel cum s-a exprimat prin punctul de contact (POC), o potențială provocare în implementarea acestui angajament ar putea fi lipsa resurselor financiare și umane ale unor instituții guvernamentale. După cum s-a scris, angajamentul ar putea impune agențiilor de implementare să se concentreze asupra anumitor aspecte-cheie pentru a asigura efecte mai ample și de durată mai lungă în ceea ce privește etapele prevăzute. Acestea sunt după cum urmează:

- **Avansarea către o strategie națională privind datele deschise pentru a asigura alocarea resurselor și sustenabilitatea.** Implementarea unui cadru cuprinzător de publicare a datelor deschise necesită capacități tehnice care ar putea fi dificil de realizat pentru unele agenții publice. Pentru ca acest angajament să aibă succes, toate instituțiile implicate trebuie să înțeleagă ce le va impune implementarea Legii 179 în ceea ce privește publicarea continuă a datelor, standardele comune de date, implicarea reutilizatorilor și resursele tehnice și umane pentru îndeplinirea acestor sarcini. O strategie națională privind datele deschise ar putea fi o modalitate bună de a implica toate instituțiile editoriale potențiale în implementarea cadrului juridic. De asemenea, s-ar putea adăuga la ecosistemul de date deschise din România, precum și la o mai mare aderare a instituțiilor statului la cerințele legale în materie de date deschise.
- **Luarea în considerare a necesității de a promova incluziunea socială.** Pentru ca datele deschise să promoveze incluziunea socială, este important ca publicarea să respecte standarde specifice, cum ar fi dezagregarea pe categorii precum sexul, vârsta și handicapul. Atât seturile de date gata publicate cât și cele viitoare, ar trebui să includă această dezagregare, care va fi esențială pentru ca datele publicate să devină un instrument semnificativ pentru a răspunde realităților și nevoilor, printre altele, ale femeilor cis, ale populației LGBTQIA+, ale populației în vârstă, ale minorităților etnice și lingvistice (de exemplu, ale romilor) sau ale persoanelor cu dizabilități. Incluziunea prevăzută a OSC-urilor în timpul angajamentului – în grupuri de lucru sau în training-uri – ar trebui să încerce să implice aceleași grupuri dezavantajate în publicarea datelor și în dezvoltarea capacităților lor digitale. În cele din urmă, stabilirea unor norme concrete pentru grupurile de lucru, cum ar fi frecvența reuniunilor și diversitatea participanților, ar putea asigura sustenabilitatea acestora.
- **Propunerea de modificare a Legii privind accesul în România la informații.** Legea privind accesul la informații din România din 2001 (Legea 544) permite ca informațiile de interes public să fie solicitate autorităților publice de către părțile interesate.⁵⁹ Legea riscă acum să devină depășită din cauza apariției datelor deschise. În timp ce aplicarea Legii 544 pare în prezent relevantă doar pentru publicul specializat, cum ar fi jurnaliștii și organizațiile neguvernamentale (ONG-uri),⁶⁰ adaptarea acesteia la noile realități (de exemplu, solicitarea instituțiilor publice de a publica în mod pro-activ seturi de date relevante cu privire la activitățile lor în formate deschise) ar putea îmbunătăți accesul la informațiile publice, nu numai pentru publicul specializat, ci și pentru societate în general.

Angajamentul 9: Asigurarea accesului la justiție pentru victimele violenței domestice și bazate pe gen

Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (ANES), consorțiu de ONG-uri

Pentru o descriere completă a angajamentului, a se vedea Angajamentul 9 din planul de acțiune al României pentru perioada 2022-2024 [aici](#).

Context și obiective

Acest angajament urmărește să îmbunătățească accesul la justiție al victimelor violenței domestice și de gen. ANES a propus acest angajament și îl va implementa împreună cu un consorțiu de ONG-uri naționale active în domeniul egalității de gen.⁶¹ Cel de-al șaselea plan de acțiune al României este primul din țară care include un angajament de combatere a violenței

bazate pe gen. Acest angajament va fi realizat în cadrul proiectului de cooperare internațională "VERA - Schimbare pozitivă prin acțiuni integrate, în vremuri tulburi."⁶² Potrivit Institutului European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (EIGE), România nu are o definiție legală a femicidului și nu are nicio instituție care să furnizeze cifre oficiale pentru femicide sau violența bazată pe gen în țară.⁶³ După cum reiese din Observatorul Român pentru Studii și Prevenție a Omuciderilor, între 2002 și 2013 asocierea corelată dintre femicid și sinucidere a reprezentat, în medie, 7 din 10 din numărul total de cazuri de omucidere-sinucidere din România.⁶⁴ Violența împotriva femeilor primește atenție din partea mass-mediei.⁶⁵ Cu toate acestea, mass-media nu reușește adesea să descrie contextul în care este comisă violența, deoarece cazurile sunt prezentate ca fiind izolate și fără legătură.⁶⁶

Asistența publică pentru femeile victime ale violenței de gen este răspândită în diferite surse. ANES dispune de o linie telefonică de asistență gratuită care ajută victimele să identifice soluții adecvate.⁶⁷ Victimele se pot prezenta în fața organelor de poliție, care pot emite un ordin de restricție temporară pentru agresor, sau pot solicita un ordin de protecție judiciară, pentru care trebuie să obțină un certificat medico-legal la un laborator criminalistic care să ateste abuzul, care poate fi costisitor și re-victimizant.⁶⁸ În plus, în 2021, România a adoptat o Strategie Națională de Prevenire și Combatere a Violenței Sexuale, care se concentrează pe consolidarea capacităților instituționale, oferirea de educație și informare la toate nivelurile și stabilirea unui mecanism de monitorizare.⁶⁹ De asemenea, în 2022, ANES a lansat Strategia națională de promovare a egalității de șanse și tratament pentru femei și bărbați și prevenirea și combaterea violenței domestice pentru perioada 2022-2027.

Acest angajament urmărește să dezvolte o metodologie uniformă privind informarea și orientarea juridică pentru victimele violenței domestice și bazate pe gen și pentru orice copii afectați. Această metodologie va conține informații cu privire la dispozițiile legale relevante, consiliere eficientă și orientări. Metodologia va fi co-creată de reprezentanți ai instituțiilor relevante ale statului cu responsabilități în domeniu (ANES, poliție, actori judiciari, printre alții) și OSC și va fi diseminată prin sesiuni de formare, ateliere locale și evenimente de networking. Angajamentul prevede, de asemenea, crearea unui barometru național pentru măsurarea violenței domestice și a violenței bazate pe gen. Barometrul va conține indicatori specifici privind situația la nivelul fiecărui județ și se va concentra pe violența dintre soți și parteneri, copiii care asistă la violență domestică și violența împotriva femeilor române. Barometrul va fi construit în colaborare cu ANES și alte instituții care activează în domeniu. Rezultatele sale vor fi diseminate prin comunicate de presă, platforme de comunicare socială și evenimente specifice și are ca scop adaptarea politicilor publice și a intervențiilor autorităților locale, precum și elaborarea legislației.⁷⁰

Acest angajament va deschide guvernarea în două moduri. În primul rând, metodologia uniformă privind informațiile și orientările juridice va facilita accesul la informații privind mecanismele disponibile în prezent pentru a proteja victimele violenței de gen și ale violenței domestice. De asemenea, barometrul poate contribui la îmbunătățirea accesului la informații privind violența împotriva femeilor și la o mai bună informare a politicilor publice, contribuind la adaptarea intervențiilor pe baza unor indicatori specifici. În al doilea rând, în ceea ce privește participarea civică, angajamentul prevede crearea în comun a metodologiei și a barometrului cu un consorțiu de ONG-uri.

Potențial de rezultate – Modest

Angajamentul urmărește să acopere lacunele critice în ceea ce privește combaterea violenței domestice și a violenței de gen. Acesta încurajează colaborarea guvern-OSC spre a oferi o metodologie unificată pentru accesul la informații și orientări juridice pentru a proteja femeile împotriva violenței și abuzului. Acesta prevede, de asemenea, crearea în comun a unui instrument care va furniza cifre, date și analize oficiale pentru a stabili o imagine clară a situației actuale cu care se confruntă femeile, pentru a informa cu privire la politicile publice și pentru a marca o schimbare culturală în direcția unei egalități de gen reale. OSC-urile vor juca un rol major în elaborarea rezultatelor, ceea ce ar putea duce la o colaborare pe termen lung în acest domeniu și în alte subiecte. În ceea ce privește barometrul în sine, instituțiile publice și OSC-urile nu dispun în prezent de date exacte privind relația dintre violența domestică și gen, în special în ceea ce privește situația actuală a violenței bazate pe gen în România. Datele ar putea contribui la furnizarea unei analize bazate pe dovezi cu privire la amploarea și gravitatea acestui tip de violență. Cu toate acestea, așa cum este scris în planul de acțiune, activitățile angajamentului reprezintă o schimbare modestă, dar importantă, a practicilor și politicilor României în ceea ce privește sprijinirea victimelor violenței de gen.

Mai mult, angajamentul se va adăuga fundamental la implementarea Legii 217 din 2003 privind prevenirea și combaterea violenței domestice,⁷¹ în special la modificarea Legii 174 din 2018,⁷² care a tipizat și clasificat violența domestică, a introdus forme de abuz netipizate anterior (de exemplu, psihologic, social, spiritual) și a prevăzut mai multe mecanisme de stat menite să ajute femeile, în special prin reglementarea ordinului de protecție temporară.⁷³ Legea 174 a transpus parțial în legislația română prevederile Convenției de la Istanbul a Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice,⁷⁴ pe care România le-a ratificat în 2016. Raportul de referință pe 2020 privind implementarea convenției de către guvernul român prezintă rolul ANES în elaborarea și implementarea măsurilor legislative și politice în domeniul violenței domestice și al egalității de gen. Potrivit raportului, România trebuie în continuare să implementeze măsuri holistice, să asigure implementarea eficientă prin coordonare și cooperare interinstituțională și să creeze mecanisme de colectare a datelor pentru a fi mai eficientă în abordarea tuturor formelor de violență care intră sub incidența convenției.⁷⁵ Aceste deficite sunt vizate de angajament, deoarece acesta prevede crearea unui mecanism interinstituțional unic pentru asistarea victimelor și dezvoltarea datelor necesare pentru a informa intervențiile viitoare în acest domeniu.

Oportunități, provocări și recomandări în timpul implementării

Acest angajament prezintă un scenariu promițător de colaborare stat-OSC pentru a promova accesul la serviciile de justiție. Cu toate acestea, ar putea fi necesare mecanisme guvernamentale deschise mai ample pentru ca aceasta să ofere rezultate de lungă durată. În acest sens, IRM recomandă următoarele:

- **Publicarea rezultatelor barometrului ca date deschise.** Angajamentul 7 din acest plan de acțiune prevede o colaborare în vederea selecționării potențialelor seturi de date cu valoare ridicată care urmează să fie publicate pe portalul data.gov.ro ca urmare a implementării Legii 179 din 2022. Datele privind toate aspectele violenței de gen, care rezultă din implementarea barometrului, ar trebui incluse individual sau ca seturi de date cu valoare ridicată care urmează să fie publicate prin intermediul portalului național de date. Acest lucru ar putea stimula reutilizarea datelor, ar putea crea și menține statistici

oficiale, ar putea crește gradul de conștientizare cu privire la această chestiune prin intermediul jurnalismului de date și ar putea informa activismul civic.

- **Includerea indicatorilor de performanță instituțională în barometru.** Angajamentul, așa cum este scris, prevede că indicatorii barometrului se vor concentra pe situația violenței de gen la nivel județean, reflectând diferite forme de violență împotriva femeilor, în special între soți/parteneri și copiii care asistă la aceste situații.⁷⁶ Părțile interesate participante ar putea îmbunătăți în continuare eficacitatea barometrului pentru a reflecta violența bazată pe gen și politicile aferente, prin încorporarea unor indicatori privind performanța instituțională în a ajuta victimele, cum ar fi intervențiile poliției înregistrate în cazurile de violență bazată pe gen, cantitatea de ordine de protecție emise sau numărul de cazuri în care sunt implicați făptuitori cu antecedente penale anterioare cu privire la aceeași chestiune. Acest lucru ar putea ajuta cetățenii și instituțiile să evalueze răspunsurile date victimelor de către aparatul de stat și, în timp, să conducă la reformele instituționale necesare.
- **Includerea organizațiilor societății civile în etapa de evaluare a politicilor.** Deși organizațiilor societății civile li se acordă un rol-cheie în acest angajament, nu sunt furnizate specificații cu privire la evaluarea ulterioară a principalelor sale activități. Odată ce activitățile sunt desfășurate și implementate, ONG-urile ar trebui să fie binevenite pentru a evalua rezultatele angajamentului, precum și pentru a monitoriza activitățile Strategiei naționale de promovare a egalității de șanse și tratament pentru femei și bărbați și prevenirea și combaterea violenței în familie.
- **Asigurarea accesului la mecanismele de consiliere juridică și sprijinirea femeilor în luarea de măsuri pentru a răspunde nevoilor lor juridice.** Va fi important ca guvernul și OSC-urile să mobilizeze barometrul și orientările unificate pentru a oferi sprijin juridic victimelor. Orientările ar putea fi însoțite de accesul la servicii îmbunătățite și consiliere juridică. Platformele tehnice și liniile telefonice de urgență ar putea, de asemenea, să extindă accesul la justiție pentru grupurile vulnerabile. Între timp, barometrul ar putea fi utilizat pentru a promova politici în domenii cu provocări persistente. Organizațiile societății civile pot juca un rol important în mobilizarea acestor realizări, cum ar fi asistența la colectarea datelor pentru barometru și colectarea de resurse juridice.

Alte angajamente

Alte angajamente pe care IRM nu le-a identificat ca angajamente promițătoare sunt discutate mai jos. Această revizuire oferă recomandări pentru a contribui la învățarea și implementarea acestor angajamente.

În temeiul angajamentului 1, SGG va standardiza procedurile administrative pentru recunoașterea statutului de utilitate publică.⁷⁷ Concret, SGG va dezvolta și implementa instrumente de armonizare a practicilor între autoritățile locale în ceea ce privește recunoașterea statutului de utilitate publică și de sprijinire a gestionării cererilor pentru statutul de utilitate publică. Cu toate acestea, acest angajament se concentrează în principal pe procesele interne ale SGG de a reglementa această chestiune, iar o parte interesată a OSC interviuată a considerat că va avea un impact limitat asupra reducerii birocrăției de stat.⁷⁸

Angajamentul 2 este un program pilot care își propune să crească practicile de bugetare participativă în rândul autorităților publice. Acesta solicită efectuarea unei analize a experiențelor actuale de bugetare participativă din România, crearea unui catalog cu standarde,

organizarea unei serii de schimburi și sesiuni de instruire pentru autoritățile publice și publicarea unui ghid pe această temă. Parteneriatul bugetar internațional a oferit României un scor de 7 din cele 100 de puncte posibile în participarea publicului la Sondajul privind bugetul deschis pe 2021, indicând faptul că este loc pentru îmbunătățiri în acest domeniu.⁷⁹ Acesta răspunde, de asemenea, unei recomandări din raportul de proiectare al IRM pentru perioada 2018-2020 de a aborda acest subiect în planul de acțiune al OGP.⁸⁰ Deși acest angajament ar putea duce la o bugetare mai participativă la nivel local, nu specifică numărul vizat de administrații locale care vor participa sau modul în care programul pilot va duce la instituționalizarea viitoare a acestei practici. În plus, participarea civică se limitează la a răspunde la un sondaj și a lua parte la ateliere de lucru. IRM recomandă instituționalizarea bugetării participative într-un set inițial de localități, în special administrații urbane mai mari, înainte de a se angaja într-o abordare la nivel național.

Prin Angajamentul 3, Ministerul Culturii intenționează să dezvolte o strategie anticorupție prin colaborarea cu serviciile sale descentralizate și cu sprijinul Transparency International România. Aceasta presupune standardizarea informațiilor pe site-urile serviciilor deconcentrate și publicarea unor proceduri uniforme pe site-urile serviciilor deconcentrate, precum și pe site-ul ministerului. Activitățile reprezintă în primul rând un proces intern pe care ministerul intenționează să îl implementeze în rândul agențiilor sale descentralizate. Pe parcursul implementării, Ministerul Culturii poate dezvolta mecanisme de feedback pentru ca cetățenii să semnaleze eventualele cazuri de corupție în domeniul culturii.

În temeiul Angajamentului 4, Agenția Națională pentru Administrarea Bunurilor Indisponibilizate (ANABI) și Ministerul Justiției vor crea un sistem informatic integrat ("ROARMIS") privind bunurile recuperate din activități infracționale și vor conecta baza de date privind bunurile sechestrate la Sistemul european de informații cu privire la cazierile judiciare.⁸¹ Alte activități includ interconectarea ROARMIS cu Sistemul electronic de informații privind evidența instanțelor din România (ECRIS 5) și publicarea seturilor de date privind înregistrările cererilor de despăgubire pe portalul național de date deschise. Punctul de Contact (POC) de la SGG a subliniat acest angajament ca fiind important⁸² iar actorii OSC au solicitat ANABI și Ministerului Justiției să urmărească implementarea sa.⁸³ Aceasta ar putea contribui la generarea unei transparențe sporite într-un domeniu în care România a lucrat în planurile de acțiune anterioare (2016-2018⁸⁴ și 2018-2020⁸⁵). Potrivit ANABI, sistemul ROARMIS va acoperi seturile de date ale tuturor părților interesate implicate în procesul de recuperare a activelor, inclusiv parchetele, instanțele, autoritățile fiscale, poliția și entitățile din sectorul privat (inclusiv toate băncile), cu un număr estimat de 40.000 de utilizatori.⁸⁶ Succesul acestui angajament va depinde de faptul dacă noul sistem va îmbunătăți eficiența procesului de recuperare a creanțelor rezultate din infracțiuni. Așa cum este descris în planul de acțiune, IRM consideră că acesta are un potențial modest de rezultate.

În baza Angajamentului 5, Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate (ANANP) va elabora un cadru pentru atribuirea ariilor naturale protejate structurilor de management ad-hoc. Organizațiile societății civile vor juca, de asemenea, un rol consultativ în acordarea ariilor naturale protejate. Deși angajamentul își propune să realizeze un proces transparent de atribuire a administrării parcurilor naturale, singura prevedere pentru atingerea acestui obiectiv este mediatizarea sesiunilor de premiere pe site-ul ANANP.

Angajamentul 8 își propune să abordeze dezechilibrele de gen din sfera publică (de exemplu, administrația publică centrală, procesele electorale și piața muncii). Conform indicelui EIGE al egalității de gen, România are un scor de 54,4 din 100 (sub media UE de 68), inegalitatea de gen fiind deosebit de acută în prezența femeilor în pozițiile decizionale din domeniile politic, economic și social.⁸⁷ În cel mai recent raport global privind inegalitatea de gen,⁸⁸ România are performanțe slabe în comparație cu Europa (33 din 35) și la nivel global (90 din 146) la inegalitatea de gen.⁸⁹ Cu toate acestea, angajamentul se limitează la efectuarea de analize periodice în această privință, fără alte activități prevăzute specificate în proiectul său.

În cele din urmă, angajamentul 10 prevede adoptarea standardului EITI. Ministerul Energiei publică în prezent documentele relevante privind hotărârile de guvern pe site-ul propriu,⁹⁰ precum și date privind acțiunile deținute de minister în societăți comerciale sau contractele de concesiune pe portalul național de date deschise.⁹¹ De-a lungul timpului, aderarea la EITI ar putea îmbunătăți transparența sectorului extractiv din România, precum și implicarea OSC-urilor prin intermediul grupului multipartit necesar. Cu toate acestea, angajamentul se concentrează în primul rând pe etapele preliminare de aderare la EITI și nu include publicarea primului raport EITI al țării privind sectorul extractiv. Ca atare, acest angajament este un pas important înainte, dar modest.⁹²

⁹ "Programul Național de Dezvoltare Locală", Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, ultima modificare, 12 martie 2021, <https://www.mdlpa.ro/pages/programulnationaldezvoltarelocala>.

¹⁰ "Programul Național de Investiții Anghel Saligny, Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, ultima modificare, 24 octombrie 2022, <https://www.mdlpa.ro/pages/anghelsaligny>.

¹¹ "Ordonanță de Urgență Nr. 28/2013 din 10 aprilie 2013 pentru aprobarea Programului Național de Dezvoltare Locală", ultima modificare 10 aprilie 2013, <https://www.mdlpa.ro/userfiles/OUG%2028-2013.doc>.

¹² Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, "Programul Național de Dezvoltare Locală".

¹³ "Populația rurală (% din totalul populației) – România," World Bank, <https://data.worldbank.org/indicator/SP.RUR.TOTL.ZS?locations=RO>.

¹⁴ Comisia Europeană "România, Programul Național de Reformă 2022", ultima modificare, 1 aprilie 2022, https://commission.europa.eu/system/files/2022-06/pnr_2022_romania_en.pdf.

¹⁵ "Ordonanță de Urgență Nr. 95/2021 pentru aprobarea Programului Național de Investiții "Anghel Saligny"," Monitorul Oficial Al României, <https://www.mdlpa.ro/uploads/articole/attachments/6151bbc554214183914086.pdf>.

¹⁶ "Uniunea Națională a Consiliilor Județene din România, Programul Național de Investiții "Anghel Saligny"," Monitorul Oficial Al României, <https://uncjr.ro/web/programul-national-de-investitii-anghel-saligny/#>.

¹⁷ "Efectul investigației Recorder: DNA s-a autosesizat și a deschis dosarul „Dumnezeul achizițiilor”", Recorder, ultima modificare 27 februarie 2019, <https://recorder.ro/efectul-investigatiei-recorder-dna-s-a-autosesizat-si-a-deschis-dosarul-dumnezeul-achizițiilor/>.

¹⁸ "Raportul Public al Curții de Conturi pe Anul 2020," Curtea de Conturi, https://www.curteadeconturi.ro/uploads/5022f9a8/af848690/b985c3d2/fe541d/3f49607e/f9fbac54/f6fc8e02/aa896e34/Raportul_Public_al_Curtii_de_Conturi_pe_anul_2020.pdf.

¹⁹ "Programul Național de Dezvoltare Locală în 2022. Miliarde pentru proiecte întârziate", Expert Forum, modificat ultima dată la 13 aprilie 2022, <https://expertforum.ro/en/pndl-2022/>.

²⁰ "Harta Clientelismului: cine a primit bani în prima jumătate a anului 2018?," Expert Forum, ultima modificare 12 octombrie 2018, <https://expertforum.ro/harta-clientelismului-2018/>.

²¹ Septimus Pârnu (Expert Forum), interviu realizat de IRM, 9 septembrie 2022.

²² Expert Forum, "Clientelism fără rezerve", <https://expertforum.ro/clientelism-fara-rezerve/>.

²³ "Cum remediem PNDL?," Expert Forum, modificat ultima dată pe 16 iunie 2021, <https://expertforum.ro/en/how-do-we-fix-pndl/>.

²⁴ "Programul Saligny este de facto PNDL 3," Expert Forum, ultima modificare la 25 august 2021, <https://expertforum.ro/saligny-e-pndl3/>.

²⁵ Site-ul web necesită un proces de autentificare prin e-mail și token. În cadrul unei dezbateri cu MDLPA organizată de EFOR în noiembrie 2022, MDLPA a anunțat că dezvoltă o interfață publică care să reflecte unele informații menționate în ordonanța de urgență 95/2021. <https://expertforum.ro/concluzii-dezbatere-saligny/>.

²⁶ "Centralizatorul obiectivelor de investiții cuprinse în programele de infrastructură

- preluate de Programul Național de Dezvoltare Locală," Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, ultima modificare, 28 iunie 2021, <https://www.mdpla.ro/pages/obiectiveinvestitiipndl>.
- ²⁷ "Seturile de date ale MDLPA în portalul de date deschise din România, <https://data.gov.ro/organization/mdrap>.
- ²⁸ "Creșterea transparenței privind alocările din fonduri naționale pentru investiții," Expert Forum, <https://expertforum.ro/wp-content/uploads/2022/03/Angajamente-OGP-EFOR-10martie.pdf>.
- ²⁹ "Lista cererilor de finanțare depuse de către UAT-uri, pentru Programul Național de Investiții Anghel Saligny," Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, <https://www.mdpla.ro/uploads/articole/attachments/620ba8cb37aad298555728.xlsx>.
- ³⁰ "Lista obiective investiții finanțate prin Programul național de investiții „Anghel Saligny”,", <https://data.gov.ro/dataset/lista-obiective-investitii-finantate-prin-programul-national-de-investitii-anghel-saligny>.
- ³¹ "Transparența Fondului Național de Investiții, RO0057", Planul de acțiune România 2018-2020, Parteneriat pentru o guvernare deschisă, <https://www.opengovpartnership.org/members/romania/commitments/RO0057/>.
- ³² Raportul privind rezultatele tranzitorii ale României pentru perioada 2018-2020, <https://www.opengovpartnership.org/documents/romania-transitional-results-report-2018-2020/>.
- ³³ RO0071, Analiza și creșterea disponibilității datelor privind alocațiile și achizițiile publice, Planul de Acțiune România 2020-2022, <https://www.opengovpartnership.org/members/romania/commitments/RO0071/>.
- ³⁴ A se vedea "Concluziile dezbaterii privind asigurarea transparenței în programul Anghel Saligny", EFOR, 18 noiembrie 2022, <https://expertforum.ro/concluzii-dezbatere-saligny/>.
- ³⁵ Septimus Pârnu (Expert Forum), , interviu realizat de IRM, 9 septembrie 2022..
- ³⁶ "Planul de acțiune al României 2022-2024", Parteneriatul pentru o guvernare deschisă, modificat ultima dată la 25 iulie 2022, pg. 28, <https://www.opengovpartnership.org/documents/romania-action-plan-2022-2024/>.
- ³⁷ Potrivit EFOR, MDPLA a declarat că EFOR a fost informat că API nu este probabil în acest moment. Cu toate acestea, MDLPA s-a angajat să publice date în mod regulat – probabil lunar. Informații furnizate IRM de către EFOR în cursul revizuirii prealabile publicării acestui raport..
- ³⁸ Septimus Pârnu (Expert Forum), corespondența cu cercetătorul IRM, septembrie-noiembrie 2022..
- ³⁹ Teșliuc, E., Grigoraș, V., Stănculescu, M. (2016) *Atlasul zonelor rurale marginalizate și al dezvoltării umane locale din România*. București: World Bank. <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/24770>
- ⁴⁰ "Cum reparăm PNDL?," Expert Forum.
- ⁴¹ "Raportul privind rezultatele tranzitorii ale României pentru perioada 2018-2020", Parteneriatul pentru o Guvernare Deschisă (OGP), <https://www.opengovpartnership.org/documents/romania-transitional-results-report-2018-2020/>.
- ⁴² "Detectorul de bani publici", Expert Forum, accesat la 4 ianuarie 2023, <https://expertforum.ro/detector-bani-publici/>.
- ⁴³ Lansare online + Live Demo Public Money Detector, EFOR, 25 august 2022, <https://expertforum.ro/demonstratie-detectorul-bani-publici/>.
- ⁴⁴ Hotărâre Nr. 1269 din 17 decembrie 2021 privind aprobarea Strategiei naționale anticorupție 2021-2025, <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/249828>.
- ⁴⁵ The IRM researcher contacted Alexandru Marcel Stoica from the MPDL twice in September and October 2022 but received no response.
- ⁴⁶ "Planul de acțiune pentru implementarea obiectivelor anticorupție ale Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației," Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, <https://www.mdpla.ro/uploads/articole/attachments/62cff30a7afb0585762756.pdf>.
- ⁴⁷ "Mecanismul de Raportare Independentă (IRM): Raportul de proiect al României 2018–2020", Parteneriat pentru o guvernare deschisă, https://www.opengovpartnership.org/wp-content/uploads/2020/05/Romania_Design_Report_2018-2020_EN.pdf.
- ⁴⁸ "Realizarea unui inventar al seturilor de date disponibile (de mare valoare) (RO0003)", Parteneriat pentru o guvernare deschisă, <https://www.opengovpartnership.org/members/romania/commitments/RO0003/>; "Creșterea calității și cantității datelor deschise publicate (RO00027)", Parteneriat pentru o guvernare deschisă, <https://www.opengovpartnership.org/members/romania/commitments/RO0027/>; "Creșterea calității și cantității datelor deschise publicate (RO00047)", Parteneriat pentru o guvernare deschisă, <https://www.opengovpartnership.org/members/romania/commitments/RO0047/>; "Open Data (RO00065)", Parteneriat pentru o guvernare deschisă, <https://www.opengovpartnership.org/members/romania/commitments/RO0065/>; "Creșterea numărului de date deschise (RO0077)", Parteneriat pentru o guvernare deschisă, <https://www.opengovpartnership.org/members/romania/commitments/RO0077/>.
- ⁴⁹ "Lege nr. 179 din 9 iunie 2022 privind datele deschise și reutilizarea informațiilor din sectorul public," Legislative Portal, ultima modificare la 9 iunie 2022, <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/256414>.
- ⁵⁰ Barometrul global de date, <https://globaldatabarometer.org/>.
- ⁵¹ "Open Data in Europe 2021," Comisia Europeană, <https://data.europa.eu/en/dashboard/2021>.

⁵² "Guvernul României a aprobat Legea privind datele deschise și reutilizarea informațiilor din sectorul public, inițiată de ADR și MCID", The Diplomat București, modificată ultima dată la 27 ianuarie 2022, <https://www.thediplomat.ro/2022/01/27/romanian-government-approved-the-law-on-open-data-and-reuse-of-public-sector-information-initiated-by-adr-and-mcid/>.

⁵³ "Creșterea numărului de date deschise (RO0077)", Parteneriat pentru o guvernare deschisă, <https://www.opengovpartnership.org/members/romania/commitments/RO0077/>.

⁵⁴ Larisa Barac (Punct de Contact (POC) al OGP în România), interviu realizat de IRM, 13 septembrie 2022.

⁵⁵ Indicele DESI urmărește progresele înregistrate de țările UE în domenii de mai multe dimensiuni care sunt esențiale pentru dezvoltarea unei societăți digitale, cum ar fi nivelul de digitalizare a serviciilor publice, nivelul de conectivitate sau prezența competențelor digitale în rândul populației. Conform indicelui DESI 2022, în timp ce România este aproape de media UE în ceea ce privește politicile de date deschise (un scor de 76% față de media UE de 81%), aceasta se situează foarte jos în cele mai multe dimensiuni evaluate, în special în ceea ce privește existența competențelor digitale de bază în rândul populației, 28% din populație deținând competențe digitale de bază (față de media UE de 54%) și doar 9% cu competențe digitale peste nivelul de bază (față de UE medie de 26%). Mai multe informații pot fi găsite aici: "Indicele DESI 2022: România în indicele economiei și societății digitale", Comisia Europeană, <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/desi-romania>.

⁵⁶ Larisa Barac (Punct de Contact (POC) al OGP în România), interviu realizat de IRM, 13 septembrie 2022.

⁵⁷ "Strategia Națională privind Agenda Digitală pentru România 2020," ultima modificare februarie 2015, <https://epale.ec.europa.eu/sites/default/files/strategia-nationala-agenda-digitala-pentru-romania-20202c-20-feb.2015.pdf>.

⁵⁸ "Propunere de politică publică în domeniul e-guvernării," Secretariatul General al Guvernului, ultima modificare, 3 iunie 2021, <https://sqq.gov.ro/1/03-06-2021-comunicat-de-presa-politica-publica-in-domeniul-e-guvernarii-pentru-perioada-2021-2030-a-fost-adoptata/>.

⁵⁹ "Lege nr. 544 din 12 octombrie 2001 privind liberul acces la informațiile de interes public," Portalul legislativ, ultima modificare, 12 octombrie 2001, <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/31413>.

⁶⁰ "7 pentru 544: La ce e bună legea accesului la informații de interes public?," Scena9, ultima modificare pe 4 iulie 2017, <https://www.scena9.ro/article/544-legea-accesului-la-informatii-de-interes-public>.

⁶¹ Acest consorțiu include Centrul de Formare și Evaluare în Asistență Socială (CFCECAS), Fundația Sensiblu, Asociația Necuvinte, Fundația Centrului de Mediere și Securitate Comunitară (CMSC) și Asociația pentru Dezvoltare și Promovare Socio-Economică (CATALACTICA). A se vedea "Planul de acțiune al României 2022-2024", Parteneriatul pentru o guvernare deschisă, pg 35, https://www.opengovpartnership.org/wp-content/uploads/2022/07/Romania_Action-Plan_2022-2024_EN.pdf.

⁶² "Comunicat de presă privind contractul de finanțare a proiectului "VERA – schimbare pozitivă prin acțiune integrată în vremuri tulburi!", Ministerul Justiției din România, <https://norwaygrants.just.ro/Portals/4/Documente/comunicat%20de%20presa%20lb%20EN.pdf>.

⁶³ "Măsurarea femicidului în România", Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați, ultima modificare, 22 noiembrie 2021, <https://eige.europa.eu/publications/measuring-femicide-romania>.

⁶⁴ "Cercetări românești asupra femicidului", Observatorul Român pentru Analiza și Prevenirea Omorurilor, <https://homicideobservatory.wordpress.com/romanian-researches-on-femicide/>.

⁶⁵ "Drama femeilor abuzate și eșecul statului român în a le proteja pe timp de pandemie", Europa Liberă România, ultima modificare, 24 octombrie 2021, <https://romania.europalibera.org/a/drama-femei-abuz-domestic/31521522.html>.

⁶⁶ Balica, E. (2021). Intimate Partner Femicide in Romania: An Analysis of the Online Media News. *Postmodernism Problems*, 11 (3), 305–318. <https://doi.org/10.46324/PMP2103305>.

⁶⁷ "Raport de Activitate Call-Center Pentru Anul 2021," Raportul Call Center, Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați, <https://anes.gov.ro/wp-content/uploads/2022/05/RAPORT-CC-2021-PT-SITE.pdf>.

⁶⁸ "Ce poți face dacă ești agresată?," Centrul FILIA, <https://centrulfilia.ro/ce-poti-face-daca-esi-agresata/>.

⁶⁹ "Strategie Națională din 27 mai 2021 pentru prevenirea și combaterea violenței sexuale "SINERGIE" 2021–2030," Portalul legislativ, ultima modificare, 27 mai 2021, <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/243339>.

⁷⁰ Monalisa Cârstea (ANES), interviu realizat de MUR, 15 noiembrie 2022.

⁷¹ "Lege nr. 217 din 22 mai 2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familia," Portalul legislativ, ultima modificare, 22 mai 2003, <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/191896>.

⁷² "Lege nr. 174 din 13 iulie 2018 privind modificarea și completarea Legii nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie," Portalul legislativ, ultima modificare, 13 iulie 2018, <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/202718>.

⁷³ "Implementarea Convenției de la Istanbul în legislația românească", Femeile împotriva violenței - Europa, ultima modificare, 18 ianuarie 2019, <https://wave-network.org/implementing-the-istanbul-convention-into-romanian-legislation/>.

- ⁷⁴ "Convenția de la Istanbul privind combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice", Consiliul European, <https://www.coe.int/en/web/istanbul-convention>.
- ⁷⁵ "Raportul de evaluare GREVIO (de referință) privind măsurile legislative și alte măsuri care implementează dispozițiile Convenției Consiliului European privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Convenția de la Istanbul): România", Consiliul European, ultima modificare la 16 iunie 2022, <https://rm.coe.int/final-report-on-romania/1680a6e439>.
- ⁷⁶ Cercetătorul IRM a contactat ANES în septembrie și octombrie, dar nu a primit niciun răspuns.
- ⁷⁷ "Ordonanță nr. 26 din 30 ianuarie 2000 cu privire la asociații și fundații," Portalul legislativ, ultima modificare, 30 ianuarie 2000, <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/20740>.
- ⁷⁸ Dan Bugariu (Asociația Smart City), interviu realizat de IRM, 14 septembrie 2022.
- ⁷⁹ "Open Budget Survey 2021", Parteneriatul Bugetar Internațional, <https://internationalbudget.org/open-budget-survey/country-results/2021/romania>.
- ⁸⁰ "Romania Design Report 2018–2020", Parteneriatul pentru o guvernare deschisă, ultima modificare, 28 mai 2020, <https://www.opengovpartnership.org/documents/romania-design-report-2018-2020/>.
- ⁸¹ "Sistemul european de informații cu privire la cazierile judiciare (ECRIS)", Comisia Europeană, https://ec.europa.eu/info/law/cross-border-cases/judicial-cooperation/tools-judicial-cooperation/european-criminal-records-information-system-ecris_en.
- ⁸² Larisa Barac (Punct de Contact (POC) al OGP în România), interviu realizat de IRM, 13 septembrie 2022.
- ⁸³ Septimius Pârnu (Reprezentant al Forumului experților Asociația), corespondență cu IRM, 8-9 septembrie 2022..
- ⁸⁴ "Îmbunătățirea transparenței în gestionarea activelor sechestrate (RO0041)", Parteneriat pentru o guvernare deschisă, <https://www.opengovpartnership.org/members/romania/commitments/RO0041/>.
- ⁸⁵ "Transparența activelor sechestrate (RO0060)", Parteneriat pentru o guvernare deschisă, <https://www.opengovpartnership.org/members/romania/commitments/RO0060/>.
- ⁸⁶ Informații furnizate IRM de la ANABI în timpul revizuirii înainte de publicare a acestei revizuirii a planului de acțiune,
- ⁸⁷ "Indicele egalității de gen 2021: România", Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați, <https://eige.europa.eu/gender-equality-index/2021/RO>.
- ⁸⁸ Raportul global privind disparitatea de gen este un studiu care, începând din 2006, evaluează starea actuală și evoluția parității de gen în lume în patru dimensiuni-cheie (de exemplu, participarea și oportunitățile economice, nivelul de educație, sănătatea și supraviețuirea și capacitatea politică).
- ⁸⁹ "Raportul privind disparitatea de gen la nivel mondial pentru 2022," World Economic Forum, <https://www.weforum.org/reports/global-gender-gap-report-2022/>.
- ⁹⁰ "Transparența Decizională," Ministerul Energiei, <https://energie.gov.ro/category/transparența-institutională/transparența-decizională/>.
- ⁹¹ "Ministerul Energiei," Portalul seturilor de date deschise, <https://data.gov.ro/organization/ministerul-energiei>.
- ⁹² Conform cifrelor recente ale OCDE, economia românească este caracterizată de sectoare agricole și de producție relativ mari și de o industrie a serviciilor cu creștere rapidă, sectorul extractiv reprezentând încă o mică parte din exporturile țării. A se vedea: <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/f13f88df-en/index.html?itemId=/content/component/f13f88df-en>.

Secțiunea III. Metodologie și Indicatori IRM

Scopul acestei revizui nu este o evaluare, ci este concepută ca o revizuire tehnică rapidă, independentă, a caracteristicilor planului de acțiune și a punctelor forte și provocărilor identificate de IRM pentru a contribui la un proces mai eficient de implementare. IRM evidențiază angajamentele care au cel mai mare potențial de rezultate, o prioritate ridicată pentru țări ca părți interesate, o prioritate mare în contextul guvernării deschise la nivel național, sau o combinație a acestor factori.

IRM urmează un proces de filtrare și grupare pentru a identifica reforme sau angajamente promițătoare:

Pasul 1: Identificarea a ceea ce se poate revizui pe baza verificabilității angajamentului, așa cum este descris în planul de acțiune.

Pasul 2: Are angajamentul un caracter orientat spre guvernarea deschisă? Este el relevant pentru valorile OGP?

Pasul 3: Revizuirea angajamentelor care pot fi verificate și au un caracter orientat spre guvernarea deschisă, pentru a identifica dacă anumite angajamente trebuie grupate. Angajamentele care au un obiectiv de politică comun sau contribuie la aceeași reformă sau la aceeași problemă politică ar trebui grupate. Potențialul de rezultate al angajamentelor grupate ar trebui revizuit în ansamblu. Personalul IRM urmează acești pași pentru a grupa angajamentele:

- a. Determinarea temelor generale. În cazul în care planul de acțiune nu este deja grupat pe teme, personalul IRM poate utiliza etichetarea tematică a OGP ca referință.
- b. Revizuirea obiectivelor angajamentului pentru a identifica angajamentele care abordează aceeași problemă de politică sau care contribuie la aceeași politică mai amplă sau la aceeași reformă guvernamentală.
- c. Organizarea angajamentelor în grupuri, după cum este necesar. Angajamentele pot fi deja organizate în planul de acțiune în cadrul unor politici sau reforme guvernamentale specifice.

Pasul 4: Evaluarea potențialului de rezultate al angajamentului grupat sau de sine stătător.

Filtrarea este un proces intern. Datele privind angajamentele individuale sunt disponibile în Anexa 1. În plus, în timpul procesului de revizuire internă a acestui produs, IRM verifică exactitatea constatărilor și colectează contribuții suplimentare prin evaluări *inter-pares*, feedback din partea unității de sprijin a OGP, după cum este necesar, interviuri și validare cu părțile interesate din țară, o analiză a experților externi și supravegherea de către Grupul internațional de experți (IEP) al IRM.

Astfel cum s-a descris anterior, IRM se bazează pe **trei indicatori-cheie** în această revizuire:

I. Verificabilitate

- **Da, suficient de specifice pentru a se putea revizui:** Astfel cum sunt descrise în planul de acțiune, obiectivele declarate și acțiunile propuse sunt suficient de clare și includ activități verificabile în mod obiectiv, pentru a li se putea evalua implementarea.

- **Nu, insuficient de specifice pentru a se putea revizui:** Așa cum sunt descrise în planul de acțiune, obiectivele declarate și acțiunile propuse nu sunt clare și nu includ activități verificabile în mod explicit pentru a li se putea evalua implementarea.
- Angajamentele care nu pot fi verificate vor fi considerate nerevizuibile, și nu vor fi efectuate evaluări suplimentare.

II. Caracterul orientat spre o guvernare deschisă

Acest indicator determină dacă angajamentul se referă la valorile guvernării deschise privind transparența, participarea civică sau responsabilitatea publică, astfel cum sunt definite în Declarația privind guvernarea deschisă și în articolele de guvernare ale OGP, răspunzând la următoarele întrebări directe. Pe baza unei lecturi atente a textului de angajament, IRM stabilește mai întâi dacă angajamentul are un caracter orientat spre principiile guvernării deschise:

- **Da/Nu:** Face angajamentul asumat ca un domeniu de politică, o instituție sau un proces decizional să devină mai transparent, mai participativ sau mai responsabil în fața publicului?

IRM utilizează valorile OGP, astfel cum sunt definite în articolele de guvernare. În plus, următoarele întrebări pentru fiecare valoare OGP pot fi utilizate ca referință pentru a identifica obiectivul specific al guvernării deschise în analiza angajamentului:

- **Transparență:** Va dezvălui guvernul mai multe informații, va îmbunătăți cadrele juridice sau instituționale pentru a garanta dreptul la informare, pentru a îmbunătăți calitatea informațiilor puse la dispoziția publicului sau pentru a îmbunătăți transparența proceselor decizionale sau a instituțiilor guvernamentale?
- **Participare Civică:** Va crea sau îmbunătăți guvernul oportunitățile, procesele sau mecanismele necesare pentru ca publicul să se informeze sau să influențeze deciziile? Va crea, va permite sau va îmbunătăți guvernul mecanismele participative pentru minorități sau grupuri subreprezentate? Va permite guvernul un mediu juridic care să garanteze libertatea de întrunire, de asociere și de protest pașnic?
- **Responsabilitate Publică:** Va crea sau va îmbunătăți guvernul oportunitățile de a-i face pe funcționari să răspundă pentru acțiunile lor? Va permite guvernul cadre juridice, politice sau instituționale pentru a promova responsabilitatea funcționarilor publici?

III. Potențialul de rezultate

IRM a ajustat acest indicator – cunoscut anterior sub numele de indicatorul "impact potențial" – pentru a ține seama de feedbackul din procesul de consultare IRM Refresh cu comunitatea OGP. Având în vedere noua orientare strategică orientată spre rezultate a produselor IRM, IRM a modificat acest indicator pentru a prezenta rezultatele și potențialul scontat care vor fi verificate în Raportul privind rezultatele IRM după implementare. Având în vedere scopul prezentei revizuirii a planului de acțiune, evaluarea potențialului de rezultate este doar o indicație timpurie a posibilității ca angajamentul să producă rezultate semnificative pe baza articulării sale în planul de acțiune, în contrast cu situația actuală din domeniul de politică respectiv.

Scara indicatorului este definită ca:

- **Neclar:** Angajamentul vizează continuarea practicilor în curs de desfășurare, în conformitate cu legislația, cerințele sau politicile existente, fără indicarea valorii adăugate sau a abordării consolidate a guvernului deschis, în contrast cu practicile existente.
- **Modest:** O inițiativă pozitivă, dar de sine stătătoare sau o schimbare a proceselor, practicilor sau politicilor. Angajamentul nu generează schimbări obligatorii sau instituționalizate la nivelul guvernelor sau instituțiilor care guvernează un domeniu de politică. Exemple pot fi anumite instrumente (de ex. site-uri web) sau comunicate de date, formare sau proiecte pilot.
- **Substanțial:** Un posibil schimbător de jocuri pentru practicile, politicile sau instituțiile care guvernează un domeniu de politică, sectorul public sau relația dintre cetățeni și stat. Angajamentul generează schimbări obligatorii și instituționalizate la nivelul întregii guvernări.

Această revizuire a fost elaborată de IRM în colaborare cu Soledad Gattoni și a fost verificată de expertul extern Brendan Halloran. Metodologia IRM, calitatea produselor IRM și procesul de revizuire sunt supravegheate de IEP al IRM. Pentru mai multe informații, consultați secțiunea Prezentare generală a IRM de pe site-ul OGP.⁹³

⁹³ "Prezentare generală IRM", parteneriat pentru o guvernare deschisă, <https://www.opengovpartnership.org/irm-guidance-overview/>.

Anexa 1. Date privind fiecare angajament în parte⁹⁴

Angajamentul 1: Standardizarea procedurilor administrative pentru recunoașterea statutului de utilitate publică

- Verificabil: Da
- Are un caracter specific Guvernării Deschise? Da
- Potențialul de rezultate: Modest

Angajamentul 2: Programul pilot – procesul de bugetare participativă

- Verificabil: Da
- Are un caracter specific Guvernării Deschise? Da
- Potențialul de rezultate: Modest

Angajamentul 3: Creșterea transparenței, a de-birocratizării și a integrității serviciilor deconcentrate ale Ministerului Culturii

- Verificabil: Da
- Are un caracter specific Guvernării Deschise? Da
- Potențialul de rezultate: Modest

Angajamentul 4: Dezvoltarea unui sistem informatic național integrat de înregistrare a cererilor de despăgubire

- Verificabil: Da
- Are un caracter specific Guvernării Deschise? Da
- Potențialul de rezultate: Modest

Angajamentul 5: Gestionarea responsabilă a arealurilor naturale protejate

- Verificabil: Da
- Are un caracter specific Guvernării Deschise? Da
- Potențialul de rezultate: Modest

Angajamentul 6: Creșterea transparenței în ceea ce privește alocările naționale de investiții

- Verificabil: Da
- Are un caracter specific Guvernării Deschise? Da
- Potențialul de rezultate: Substanțial

Angajamentul 7: Publicarea seturilor de date deschise

- Verificabil: Da
- Are un caracter specific Guvernării Deschise? Da
- Potențialul de rezultate: Substanțial

Angajamentul 8: Participarea echilibrată a femeilor și bărbaților la procesul decizional în viața publică și politică

- Verificabil: Da
- Are un caracter specific Guvernării Deschise? Da
- Potențialul de rezultate: Modest

Angajamentul 9: Asigurarea accesului la justiție pentru victimele violenței domestice și de gen

- Verificabil: Da
- Are un caracter specific Guvernării Deschise? Da
- Potențialul de rezultate: Modest

Angajamentul 10: Pregătirea aderării României la Inițiativa privind transparența în industriile extractive

- Verificabil: Da
- Are un caracter specific Guvernării Deschise? Da
- Potențialul de rezultate: Modest

⁹⁴ **Notele editorului:**

1. Pentru angajamentele grupate, evaluarea potențialului de rezultate se realizează la nivel de cluster, mai degrabă decât la angajamentele individuale.
2. Este posibil ca titlurile scurte să fi fost editate pentru concizie. Pentru textul complet al angajamentelor, vă rugăm să consultați "Planul de acțiuni al României 2022-2024", Parteneriatul pentru o guvernare deschisă, https://www.opengovpartnership.org/wp-content/uploads/2022/07/Romania_Action-Plan_2022-2024_EN.pdf.

Anexa 2: Co-crearea planului de acțiune

Țările membre ale OGP sunt încurajate să urmărească ambiția deplină a standardelor actualizate de participare și co-creare a OGP, care au intrat în vigoare la 1 ianuarie 2022.⁹⁵ IRM evaluează toate țările care au prezentat planuri de acțiune începând cu 2022 în conformitate cu standardele actualizate. OGP a instituit o perioadă de grație de 24 de luni pentru a asigura o tranziție echitabilă și transparentă la standardele actualizate. În acest timp, IRM va evalua alinierea țărilor la standarde și conformitatea cu cerințele lor minime.⁹⁶ Cu toate acestea, se va constata că țările acționează contrar procesului OGP numai dacă nu îndeplinesc cerințele minime, începând cu planurile de acțiune prezentate pentru a începe în 2024 și mai departe. Tabelul 2 prezintă măsura în care practicile de participare și de co-creare ale țărilor îndeplinesc cerințele minime care se aplică în timpul elaborării planului de acțiune.

Tabelul 2. Respectarea cerințelor minime

Cerința minimă	Satisfăcută în timpul co-creării	Satisfăcută în timpul implementării
1.1 Loc pentru dialog: CNC este MSF pentru OGP în România. Se întrunește cel puțin o dată la șase luni, ⁹⁷ iar normele sale de bază sunt puse la dispoziția publicului. ⁹⁸ Cea mai recentă reuniune a CNC, cu o nouă componentă pentru cel de-al șaselea plan de acțiune, a avut loc la 10 noiembrie 2022. ⁹⁹	Da	<i>A se evalua în raportul privind rezultatele</i>
2.1 Site-ul web al OGP: SGG întreține un site accesibil publicului care conține toate aspectele legate de activitățile legate de OGP în România. ¹⁰⁰	Da	<i>A se evalua în raportul privind rezultatele</i>
2.2 Baza de date: Există o bază de date online disponibilă. ¹⁰¹ Aceasta este actualizată cel puțin de două ori pe an și conține informații atât cu privire la etapele de co-creare, cât și la cele de implementare.	Da	<i>A se evalua în raportul privind rezultatele</i>
3.1 Notificare din timp: SGG a publicat calendarul de co-creare și prezentarea generală a oportunităților pentru părțile interesate de a participa la OGP și pe site-urile web ale SGG. ¹⁰² SGG a postat calendarul cu două săptămâni înainte de începerea procesului de co-creare.	Da	Nu se aplică
3.2 Depășirea cadrului: Activități ce depășesc cadrul — cum ar fi dezbaterile privind cultura guvernării deschise, integritatea și politicile de transparență - au fost efectuate prin intermediul Clubului OGP. ¹⁰³ În plus, SGG și CNC au organizat sesiuni de informare, precum și activități legate de angajamente în planul de acțiune anterior. ¹⁰⁴	Da	Nu se aplică
3.3 Mecanism de feedback: A existat o platformă de consultare online pentru colectarea de contribuții de la o serie de părți interesate. ¹⁰⁵ Între timp, alte activități de co-creare au fost, de asemenea, deschise publicului larg. Alte activități de co-creare au necesitat înregistrare, dar au fost deschise publicului larg. Platforma a fost deschisă pentru colectarea intrărilor timp de aproximativ două luni.	Da	Nu se aplică
4.1 Răspunsuri justificate: SGG a documentat contribuțiile părților interesate și le-a pus la dispoziția publicului pentru consultare cu privire la depozitul online. SGG a publicat, de asemenea, un tabel de sinteză cu motivele respingerii propunerilor din procesul de co-creare. ¹⁰⁶	Da	Nu se aplică

5.1 Implementare deschisă: IRM va evalua dacă au avut loc reuniuni cu părțile interesate ale OSC pentru a prezenta rezultatele implementării și pentru a permite OSC să furnizeze observații în raportul privind rezultatele.	Nu se aplică	<i>A se evalua în raportul privind rezultatele</i>
--	--------------	--

⁹⁵ "Standarde de participare și co-creare a OGP 2021", Parteneriat pentru o guvernare deschisă, ultima modificare, 24 noiembrie 2021, <https://www.opengovpartnership.org/ogp-participation-co-creation-standards/>.

⁹⁶ "Orientările IRM pentru evaluarea cerințelor minime", Parteneriatul pentru o guvernare deschisă, modificat ultima dată la 31 mai 2022, <https://www.opengovpartnership.org/documents/irm-guidelines-for-the-assessment-of-minimum-requirements/>.

⁹⁷ "Componența Comitetului Director Național", Parteneriatul Pentru Guvernare Deschisă, <https://ogp.gov.ro/nou/cnc-2021-2022/>.

⁹⁸ "A Comitetului Național De Coordonare A Parteneriatului Pentru Guvernare Deschisă În România," Parteneriatul Pentru Guvernare Deschisă, http://ogp.gov.ro/nou/wp-content/uploads/2021/09/ROF-CNC_versiune-finala.pdf.

⁹⁹ "Prima reuniune a CNC 2022-2024", Parteneriatul Pentru Guvernare Deschisă, <https://ogp.gov.ro/nou/2022/11/15/prima-reuniune-cnc-2022-2024/>.

¹⁰⁰ "Știri", Parteneriatul Pentru Guvernare Deschisă, <http://ogp.gov.ro/nou/>.

¹⁰¹ "Elaborare PNA 2022–2024, Propuneri angajamente primite," https://drive.google.com/drive/folders/1SFS3QRf_RKt7T_diWJMQbijqbVJJ4CeM.

¹⁰² "Calendarul de pregătire 2022-2024", Parteneriatul Pentru Guvernare Deschisă, ultima modificare la 1 februarie 2022 <https://ogp.gov.ro/nou/calendar-2022/>.

¹⁰³ "Clubul OGP — Cultura organizațională a guvernării deschise, 27 ianuarie 2022", Parteneriatul Pentru Guvernare Deschisă, <https://ogp.gov.ro/nou/category/club-ogp/>.

¹⁰⁴ "15.11.2022 Prima ședință a Comitetului Național de Coordonare al OGP România în noua componență", Secretariatul General al Guvernului, ultima modificare, 15 noiembrie 2022, <https://sgg.gov.ro/1/guvernare-deschisa-2/>.

¹⁰⁵ "Propuneri angajamente PNA 2022–2024", <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScGQsB37D4pEc2cJcSiAj-rkIJBnR1-xHGxbhArxHBTYPINA/viewform>.

¹⁰⁶ Răspunsul motivat pentru propuneri este disponibil pentru descărcare aici: <https://ogp.gov.ro/nou/propuneri-primite-2022/>.